

EBA/GL/2024/14

14. november 2024

Usmernenia

o vnútorných politikách, postupoch
a kontrolách na zabezpečenie
vykonávania reštriktívnych opatrení Únie
a vnútroštátnych reštriktívnych opatrení

1. Povinnosti týkajúce sa dodržiavania súladu s predpismi a ohlasovacia povinnosť

Status týchto usmernení

1. Tento dokument obsahuje usmernenia vydané podľa článku 16 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010¹. Podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 príslušné orgány a finančné inštitúcie vynaložia všetko úsilie na dodržanie týchto usmernení.
2. Tieto usmernenia zahŕňajú názor Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA) na príslušné postupy dohľadu v rámci Európskeho systému finančného dohľadu alebo na spôsob uplatňovania právnych predpisov Únie v konkrétnej oblasti. Príslušné orgány, ako sú vymedzené v článku 4 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010, na ktoré sa tieto usmernenia vzťahujú, ich majú dodržiavať tak, že ich začlenia do svojich postupov dohľadu podľa potreby (napr. zmenou svojho právneho rámca alebo postupov dohľadu), a to aj v prípade, keď sú tieto usmernenia zamerané prevažne na inštitúcie).

Požiadavky na predkladanie správ

3. Podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 musia príslušné orgány oznámiť EBA, či tieto usmernenia dodržiavajú alebo majú v úmysle dodržať, alebo musia uviesť dôvody ich nedodržania do 11.04.2025. Ak do tohto dátumu nebude doručené oznámenie, EBA sa bude domnievať, že ich príslušné orgány nedodržiavajú. Oznámenia sa majú zaslať prostredníctvom formulára dostupného na webovom sídle EBA s označením „EBA/GL/2024/14“. Tieto oznámenia majú príslušnému orgánu predkladať osoby, ktoré sú oprávnené podávať správy o dodržaní v mene svojich príslušných orgánov. Akúkoľvek zmenu stavu dodržiavania usmernení je takisto potrebné oznámiť orgánu EBA.
4. Oznámenia budú uverejnené na webovom sídle orgánu EBA v súlade s článkom 16 ods. 3.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

5. V týchto usmerneniach sa stanovujú vnútorné politiky, postupy a kontroly, ktoré finančné inštitúcie podliehajúce regulácii a dohľadu podľa smernice 2013/36/EÚ, smernice (EÚ) 2015/2366 a smernice 2009/110/ES majú zaviesť v súlade s článkom 74 ods. 1 smernice 2013/36/EÚ, článkom 11 ods. 4 smernice (EÚ) 2015/2366 a článkom 3 ods. 1 smernice 2009/110/ES s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie reštriktívnych opatrení Únie a vnútroštátnych reštriktívnych opatrení.

Adresáti

6. Tieto usmernenia sú určené:
 - (i) príslušným orgánom vymedzeným v legislatívnych aktoch uvedených v článku 4 ods. 2 písm. i) nariadenia (EÚ) č. 1093/2010,
 - (ii) príslušným orgánom vymedzeným v článku 4 ods. 2 písm. vi) nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 so zreteľom na smernicu (EÚ) 2015/2366 a smernicu 2009/110/ES;
 - (iii) finančným inštitúciám, ktoré podliehajú regulácii a dohľadu podľa smernice 2013/36/EÚ, smernice (EÚ) 2015/2366 a smernice 2009/110/ES.
7. Príslušné orgány, ktoré sú zodpovedné za posudzovanie vnútorných politík, postupov a kontrol prijatých finančnými inštitúciami na zabezpečenie vykonávania reštriktívnych opatrení Únie a vnútroštátnych reštriktívnych opatrení podľa vnútroštátneho právneho rámca, sa môžu pri posudzovaní takýchto vnútorných politík, postupov a kontrol odvolávať na tieto usmernenia.

Vymedzenie pojmov

Pokiaľ nie je uvedené inak, pojmy použité a vymedzené v smernici 2013/36/EÚ, v smernici (EÚ) 2015/2366 a v smernici 2009/110/ES majú v týchto usmerneniach rovnaký význam. Na účely týchto usmernení sa okrem toho uplatňuje vymedzenie tohto pojmu:

Reštriktívne opatrenia

sú reštriktívne opatrenia Únie vymedzené v článku 2 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1226 a vnútroštátne reštriktívne opatrenia prijaté členskými štátmi v súlade s ich vnútroštátnym právnym poriadkom (v rozsahu, v akom sa vzťahujú na finančné inštitúcie).

3. Vykonávanie

Dátum uplatňovania

8. Tieto usmernenia sa uplatňujú od 30. decembra 2025.

4. Usmernenia o vnútorných politikách, postupoch a kontrolách na zabezpečenie vykonávania reštriktívnych opatrení Únie a vnútroštátnych reštriktívnych opatrení

Všeobecné ustanovenia

1. Finančné inštitúcie majú identifikovať a posúdiť, ktoré oblasti ich činnosti sú obzvlášť zraniteľné alebo vystavené reštriktívnym opatreniam a obchádzaniu reštriktívnych opatrení. Na tomto základe sa majú zaviesť, vykonávať a udržiavať aktuálne politiky, postupy a kontroly s cieľom zabezpečiť, aby mohli účinne dodržiavať režimy reštriktívnych opatrení.
2. Tieto politiky, postupy a kontroly majú byť účinné a primerané veľkosti, povahe a zložitosti finančnej inštitúcie a jej vystaveniu reštriktívnym opatreniam.

4.1 Rámec riadenia a úloha riadiaceho orgánu

3. Finančné inštitúcie majú zaviesť rámec riadenia, aby sa zabezpečilo, že politiky, postupy a kontroly na vykonávanie reštriktívnych opatrení sú primerané a účinne sa vykonávajú.
4. Riadiaci orgán finančnej inštitúcie má byť zodpovedný za schválenie stratégie finančnej inštitúcie na dodržiavanie reštriktívnych opatrení a dohľad nad jej vykonávaním prostredníctvom politík, postupov a kontrolných mechanizmov potrebných na zabezpečenie vykonávania reštriktívnych opatrení. Všetci členovia riadiaceho orgánu si majú byť vedomí možného vystavenia finančnej inštitúcie reštriktívnym opatreniam a jej zraniteľnosti voči obchádzaniu reštriktívnych opatrení.
5. Ak činnosť finančnej inštitúcie riadi jediná osoba, môže táto osoba poveriť výkonom funkcie riadiaceho orgánu podľa odseku 4 vyššieho manažéra.

6. Ak je finančná inštitúcia materským podnikom skupiny, ako je vymedzený v článku 2 bode 9 a 11 smernice 2013/34/EÚ², riadiaci orgán materského podniku má zabezpečiť, že každý riadiaci orgán, organizačný útvar a vnútorná jednotka vrátane funkcie vnútornej kontroly dcérskych podnikov skupiny majú príslušné informácie, aby mohli dodržiavať reštriktívne opatrenia. Zodpovednosť za dodržiavanie reštriktívnych opatrení má každý subjekt skupiny.
7. Ak je finančná inštitúcia materským podnikom skupiny, riadiaci orgán materského podniku má zabezpečiť, aby dcérske podniky v skupine vykonávali svoje vlastné posúdenie vystavenia reštriktívnym opatreniam, ako sa uvádza v oddiele 4.2, koordinovaným spôsobom a na základe spoločnej metodiky, ktorá odráža špecifiká skupiny.

4.1.1 Úloha riadiaceho orgánu v jeho funkcii dohľadu

8. Riadiaci orgán vo svojej funkcii dohľadu má byť zodpovedný za dohľad a monitorovanie rámca vnútornej kontroly a správy a riadenia, ktorý finančná inštitúcia zaviedla na dodržiavanie reštriktívnych opatrení s cieľom zabezpečiť jeho účinnosť podľa časti 4.3.
9. Okrem ustanovení usmernení EBA/GL/2021/05³ má riadiaci orgán finančnej inštitúcie vo svojej funkcii dohľadu:
 - a. byť informovaný o výsledkoch najnovšieho posúdenia vystavenia reštriktívnym opatreniam podľa časti 4.2,
 - b. prostredníctvom funkcie vnútornej kontroly dohliadať a monitorovať, do akej miery sú politiky a postupy v oblasti reštriktívnych opatrení primerané a účinné podľa časti 4.3 vzhľadom na mieru vystavenia reštriktívnym opatreniam a rizikám obchádzania reštriktívnych opatrení, ktorým je finančná inštitúcia vystavená, a v prípade potreby prijíma vhodné opatrenia na zabezpečenie nápravných opatrení,
 - c. aspoň raz ročne posúdiť účinné vykonávanie funkcie dodržiavania reštriktívnych opatrení vrátane vnútorných politík, postupov a kontrol vrátane primeranosti ľudských a technických zdrojov pridelených na dodržiavanie reštriktívnych opatrení.
10. Ak je finančná inštitúcia materským podnikom skupiny, riadiaci orgán tohto materského podniku spoločnosti má vykonávať všetky úlohy uvedené v odseku 9 aj na úrovni skupiny. Zodpovednosť za dodržiavanie reštriktívnych opatrení má každý subjekt skupiny.

4.1.2 Úloha riadiaceho orgánu v jeho riadiacej funkcii

11. Okrem ustanovení usmernení EBA/GL/2021/05 má riadiaci orgán finančnej inštitúcie vo svojej riadiacej funkcii:
 - a. zabezpečiť, aby bol informovaný o výsledkoch najnovšieho posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam podľa časti 4.2,

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS

³ Usmernenia EBA/GL/2021/05 k vnútornému riadeniu podľa smernice 2013/36/EÚ.

- b. prijať vhodný rámec riadenia rizík a systém vnútornej kontroly, ktorý je dostatočne nezávislý od činnosti, ktorú kontroluje,
- c. schvaľovať politiky, postupy a kontroly, ktoré sú primerané miere vystavenia finančnej inštitúcie reštriktívnym opatreniam a ktoré sú primerané na zabezpečenie toho, aby finančná inštitúcia dodržiavala tieto reštriktívne opatrenia,
- d. zabezpečiť účinné vykonávanie procesov finančnej inštitúcie s cieľom dodržiavať reštriktívne opatrenia,
- e. zaviesť organizačnú a prevádzkovú štruktúru potrebnú na účinné dodržiavanie stratégie reštriktívnych opatrení, ktorú prijal riadiaci orgán,
- f. zabezpečiť, aby ľudské a technické zdroje pridelené na dodržiavanie reštriktívnych opatrení boli primerané a úmerné tomu, v akej miere sú inštitúcie vystavené reštriktívnym opatreniam,
- g. ak sa prevádzkové funkcie na dodržiavanie reštriktívnych opatrení zabezpečujú externe, zabezpečiť, aby tieto dojednania boli v súlade s usmerneniami EBA/GL/2019/02⁴, a dostávať pravidelné správy o účinnosti systému od takéhoto externého poskytovateľa služieb na účely informovania riadiaceho orgánu.

12. Ak je finančná inštitúcia materským podnikom skupiny, riadiaci orgán tohto materského podniku má zabezpečiť, aby sa všetky úlohy uvedené v odseku 11 vykonávali aj na úrovni dcérskych podnikov a aby zavedené politiky a postupy boli v súlade s postupmi a politikami skupiny v rozsahu povolenom platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi.

4.1.3 Úloha vedúceho zamestnanca povereného dodržiavaním reštriktívnych opatrení

4.1.3.1 Vymenovanie vedúceho zamestnanca

13. Finančné inštitúcie vymenujú vedúceho zamestnanca zodpovedného za vykonávanie funkcií a úloh uvedených v odsekoch 19 až 21. Riadiaci orgán má zabezpečiť, aby vedúci zamestnanec mal vedomosti a rozumel reštriktívnym opatreniam, ktoré sú potrebné na efektívne účinné plnenie jemu zverených úloh.

14. Riadiaci orgán môže prideliť túto úlohu vedúcemu zamestnancovi, ktorý už má iné povinnosti alebo funkcie v rámci finančnej inštitúcie (ako je pracovník zodpovedný za dodržiavanie súladu s predpismi v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu alebo hlavný pracovník (chief compliance officer) zodpovedný za dodržiavanie súladu s predpismi) za predpokladu, že:

- a. je to odôvodnené veľkosťou a zložitou finančnej inštitúcie a výsledkom posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam,

⁴ Usmernenia EBA/GL/2019/02 k outsourcingu, ktoré majú byť nahradené usmerneniami EBA/GL/XXX/XX o riadnom riadení rizík tretej strany.

- b. to nemá vplyv na schopnosť tohto vedúceho zamestnanca účinne vykonávať svoje povinnosti alebo funkcie, a
- c. táto kombinácia úloh nevedie ku konfliktom záujmov, ako sú konflikty medzi operačnými úlohami a kontrolnými úlohami pridelenými tomuto vedúcemu zamestnancovi.

15. Riadiaci orgán má umožniť vedúcemu zamestnancovi prideliť a delegovať úlohy stanovené v odsekoch 19 až 21 iným zamestnancom konajúcim pod vedením a dohľadom tohto vedúceho zamestnanca za predpokladu, že konečnú zodpovednosť za účinné plnenie týchto úloh má tento vedúci zamestnanec.

16. Bez ohľadu na inštitucionálne opatrenia majú finančné inštitúcie zabezpečiť, že:

- a. vedúci zamestnanec sa môže efektívne koordinovať a spolupracovať s funkciou vnútornej kontroly, a
- b. vedúci zamestnanec je schopný podávať správy a má priamy prístup k riadiacemu orgánu v jeho riadiacej funkcii a funkcii dohľadu.

17. Ak je finančná inštitúcia súčasťou skupiny, riadiaci orgán materského podniku vymenuje vedúceho zamestnanca na úrovni skupiny.

4.1.3.2 Úloha vedúceho zamestnanca

18. Vedúci zamestnanec má vypracovať, zaviesť a udržiavať politiky, postupy a kontroly, ktoré sú primerané na zabezpečenie súladu finančnej inštitúcie s reštriktívnymi opatreniami a ktoré sú primerané miere vystavenia finančnej inštitúcie reštriktívnym opatreniam.

19. Vedúci zamestnanec má:

- a. prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu s časťou 4.2 o posúdení miery vystavenia reštriktívnym opatreniam,
- b. prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu s časťou 4.3 o efektívnych politikách a postupoch reštriktívnych opatrení,
- c. poskytovať riadiacemu orgánu pravidelné a primerané informácie, ktoré mu umožnia vykonávať jeho funkcie vymedzené v oddiele 4.1.1 a oddiele 4.1.2. Informácie o riadení majú obsahovať aspoň:
 - i) zmeny miery vystavenia finančnej inštitúcie reštriktívnym opatreniam a výsledok posúdenia miery vystavenia finančnej inštitúcie reštriktívnym opatreniam,
 - ii) zmeny režimov reštriktívnych opatrení a ich vplyv na finančnú inštitúciu,
 - iii) štatistiky a informácie o:
 - počte vygenerovaných upozornení,
 - počte upozornení čakajúcich na analýzu,

- počte správ predložených príslušnému vnútroštátnemu orgánu zodpovednému za vykonávanie reštriktívnych opatrení⁵ a/alebo príslušnému orgánu dohľadu, ako sa vyžaduje v právnych predpisoch,
- priemernom čase medzi skutočnou pozitívnou zhodou a správou predloženou príslušnému vnútroštátnemu orgánu zodpovednému za vykonávanie reštriktívnych opatrení a/alebo príslušnému orgánu dohľadu, ako sa vyžaduje v právnych predpisoch,
- hodnote zmrazených finančných prostriedkov, zmrazených hospodárskych zdrojov⁶ a povahu týchto aktív držaných vo finančnej inštitúcii:
 - iv) informácie o ľudských a technických zdrojoch a primeranosti týchto zdrojov vzhľadom na mieru vystavenia finančnej inštitúcie reštriktívnym opatreniam,
 - v) nedostatky alebo zistenia identifikované v súvislosti s politikami, postupmi a kontrolami reštriktívnych opatrení finančnej inštitúcie vrátane pripomienok poskytnutých príslušnými orgánmi pre dohľad nad politikami, postupmi a kontrolami na vykonávanie reštriktívnych opatrení,
 - vi) prípady porušenia a obchádzania reštriktívnych opatrení a dôvody tohto porušenia a obchádzania,
 - vii) návrhy na riešenie zmien v regulačných požiadavkách alebo v miere vystavenia reštriktívnym opatreniam alebo zistených nedostatkov alebo chýb v politikách, postupoch alebo kontrolách reštriktívnych opatrení finančnej inštitúcie a zistených prípadov porušenia a obchádzania reštriktívnych opatrení.
- d. oznámiť všetky porušenia reštriktívnych opatrení príslušným vnútroštátnym orgánom príslušným na vykonávanie reštriktívnych opatrení a/alebo príslušnému orgánu dohľadu, ako sa vyžaduje v právnych predpisoch,
- e. účinne a konštruktívne spolupracovať s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za vykonávanie reštriktívnych opatrení a príslušným orgánom dohľadu, ako sa vyžaduje v právnych predpisoch.

20. Ak je finančná inštitúcia súčasťou skupiny, vedúci zamestnanec na úrovni skupiny má posúdiť účinnosť politik, postupov a kontrol dodržiavania príslušných reštriktívnych opatrení naprieč pobočkami, dcérskymi podnikmi, sprostredkovateľmi, distribútormi a agentmi, kde pôsobia. Zodpovednosť za dodržiavanie reštriktívnych opatrení má každý subjekt skupiny.

21. Vedúci zamestnanec má dohliadať na prípravu a implementáciu programu odbornej prípravy, ako je uvedené v časti 4.4.

4.2 Vykonanie posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam

22. Interné postupy finančných inštitúcií majú zahŕňať posúdenie miery vystavenia reštriktívnym opatreniam s cieľom pochopiť rozsah rizika, ktorému sú vystavené jednotlivé oblasti činnosti

⁵ https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en#contact.

⁶ Pozri článok 2 body 5 a 6 smernice (EÚ) 2024/1226.

podliehajúce reštriktívnym opatreniam, a do akej miery sú tieto oblasti náchylné na obchádzanie reštriktívnym opatrením.

23. Posúdenie miery vystavenia reštriktívnym opatreniam má finančným inštitúciám umožniť identifikovať a posúdiť:

- a. ktoré režimy reštriktívnych opatrení sa na ne uplatňujú,
- b. pravdepodobnosť nevykonávania reštriktívnych opatrení,
- c. pravdepodobnosť obchádzania reštriktívnych opatrení,
- d. vplyv porušovania reštriktívnych opatrení,
- e. nasledujúce rizikové faktory:
 - a) geografické riziko vrátane :
 - i. miesta, kde finančná inštitúcia vykonáva svoju činnosť, t.j. jurisdikcie a územia, v ktorých je finančná inštitúcia zriadená alebo pôsobí,
 - ii. rozsahu, v akom sú tieto jurisdikcie a územia vystavené reštriktívnym opatreniam alebo je o nich známe, že sa používajú na obchádzanie reštriktívnych opatrení,
 - iii. pôvodu a miesta určenia transakcií.
 - b) klientske riziko vrátane:
 - i. prepojenia klientov a prípadne ich konečných užívateľov výhod a kontrolných akcionárov s krajinami, v ktorých sú zavedené reštriktívne opatrenia z dôvodu situácie, ktorá má vplyv na túto krajinu, alebo o ktorých je známe, že sa používajú na obchádzanie reštriktívnych opatrení,
 - ii. počtu klientov, typu klientov a komplexnosti týchto klientov, napríklad problémy s identifikáciou konečného užívateľa výhod,
 - iii. činnosti klientskej databázy a komplexnosti činnosti vrátane akýchkoľvek väzieb na odvetvia alebo sektory, ktoré môžu podliehať hospodárskym alebo iným reštriktívnym opatreniam, ako aj frekvencia a typy transakcií.
 - c) riziko produktov a služieb vrátane:
 - i. povahy finančnej inštitúcie a povahy jej produktov a služieb,
 - ii. rozsahu, v akom poskytovanie týchto produktov a služieb vystavuje finančnú inštitúciu riziku porušenia reštriktívnych opatrení a obchádzania reštriktívnych opatrení.
 - d) riziko distribučných kanálov vrátane toho, či využívanie sprostredkovateľov, agentov, tretích strán, korešpondenčného bankovníctva alebo iných distribučných kanálov vytvára zraniteľné miesta, a to aj prostredníctvom:
 - i. obmedzenia viditeľnosti finančnej inštitúcie pre zúčastnené strany,

- ii. závislosti finančnej inštitúcie od kontrolných procesov tretích strán,
- iii. zvýšenia miery vystavenia finančných inštitúcií geografickým rizikám, pretože pôsobia v krajinách alebo majú sídlo v krajinách, pre ktoré sú zavedené reštriktívne opatrenia z dôvodu situácie ovplyvňujúcej túto krajinu alebo krajiny, o ktorých je známe, že sa používajú na obchádzanie reštriktívnych opatrení.

24. Posúdenie uvedené v odseku 22 sa má zakladať na dostatočne rôznorodých informačných zdrojoch, ako sú napríklad nasledujúce:

- a. informácie získané v rámci uplatňovania opatrení finančnej inštitúcie týkajúcich sa povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, v súlade s ustanoveniami článku 13 smernice (EÚ) 2015/849,
- b. informácie od medzinárodných orgánov, vlády, príslušných vnútroštátnych orgánov vrátane orgánov dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, finančných spravodajských jednotiek (FIU) a orgánov presadzovania práva (LEA), ako sú aktuálne typológie obchádzania reštriktívnych opatrení,
- c. informácie z dôveryhodných a spoľahlivých otvorených zdrojov, napríklad správy v novinách s dobrou povestou a výstupy z iných uznávaných médií,
- d. informácie od dôveryhodných a spoľahlivých obchodných organizácií, napríklad správy o rizikách,
- e. ak je k dispozícii, analýza predchádzajúcich upozornení na reštriktívne opatrenia týkajúcich sa skutočných pozitívnych a falošne pozitívnych zhôd s cieľom identifikovať situácie, v ktorých s najväčšou pravdepodobnosťou dochádza k pravým pozitívnym zhodám.

25. Pri posudzovaní miery vystavenia reštriktívnym opatreniam majú finančné inštitúcie zvážiť, či by spätná kontrola ich klientskej databázy a záznamov o vykonaných transakciách mohla byť užitočná a primeraná. Môže to byť vtedy, keď finančná inštitúcia zistila alebo má opodstatnené dôvody domnievať sa, že jej predchádzajúci systém preverovania bol neprimeraný alebo neúčinný.

26. Finančné inštitúcie majú zabezpečiť, aby ich posúdenie miery vystavenia reštriktívnym opatreniam bolo stále aktuálne a relevantné. Na tento účel majú finančné inštitúcie aspoň raz ročne preskúmať toto posúdenie a v prípade potreby ho aktualizovať. Okrem toho majú finančné inštitúcie podľa potreby prehodnotiť posúdenie miery vystavenia reštriktívnym opatreniam v týchto situáciách:

- a. prijatie nových reštriktívnych opatrení a významné zmeny existujúcich reštriktívnych opatrení,
- b. pred uvedením nových produktov, ponúknutím nových distribučných kanálov, poskytovaním služieb novým skupinám klientov, vstupom do nových geografických oblastí,
- c. významné zmeny profilu činnosti, klientskej databázy, organizačnej štruktúry alebo obchodného modelu inštitúcie,

- d. identifikácia nedodržiavania reštriktívnych opatrení a obchádzania reštriktívnych opatrení, ktoré odhaľujú neprimeranosť posúdenia miery vystavenia voči reštriktívnym opatreniam,
- e. nedostatky v existujúcom posúdení miery vystavenia reštriktívnym opatreniam, ktoré zistila finančná inštitúcia alebo príslušný orgán zodpovedný za dohľad nad vnútornými politikami, postupmi a kontrolami na zabezpečenie vykonávania reštriktívnych opatrení Únie a vnútroštátnych reštriktívnych opatrení.

27. Finančné inštitúcie majú zdokumentovať metodiku vykonávania a preskúmania posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam a výsledok tohto posúdenia a na požiadanie ich sprístupniť príslušnému orgánu.

28. Ak je finančná inštitúcia materský podnik skupiny, riadiaci orgán skupiny má zabezpečiť, aby dcérske podniky skupiny vykonávali svoje posúdenie miery vystavenia reštriktívnym opatreniam koordinovaným spôsobom a na základe spoločnej metodiky, pričom sa zohľadnia jej špecifiká.

4.3 Priebežné zabezpečenie účinnosti politík, postupov a kontrol reštriktívnych opatrení

29. Aby boli politiky, postupy a kontroly finančnej inštitúcie na vykonávanie reštriktívnych opatrení účinné, mali by jej umožniť bezodkladne v plnej miere a riadne vykonávať všetky uplatniteľné reštriktívne opatrenia.

30. Politiky, postupy a kontroly majú zahŕňať aspoň:

- a. procesy na zabezpečenie toho, aby finančné inštitúcie mali všetky aktuálne informácie o uplatniteľných reštriktívnych opatreniach,
- b. procesy na zabezpečenie aktualizácie zoznamov a požiadaviek uplatniteľných reštriktívnych opatrení hneď po nadobudnutí ich účinnosti,
- c. procesy na zabezpečenie posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam zostalo relevantné a aktuálne,
- d. procesy na zabezpečenie, aby politiky, postupy a kontroly boli primerané posúdeniu vystavenia reštriktívnym opatreniam,
- e. procesy na zabezpečenie, aby politiky a postupy reštriktívnych opatrení boli:
 - i. pravidelne prehodnocované,
 - ii. v prípade potreby pravidelne menené a aktualizované,
 - iii. účinne vykonávané,
 - iv. navrhnuté tak, aby sa po zistení nedostatkov aktivovali potrebné opatrenia.
- f. postupy na začatie bezodkladného preskúmania všetkých potenciálnych zhôd,
- g. ak existujú skutočné pozitívne zhody, postupy, na základe ktorých sa prijímú následné opatrenia s cieľom zabezpečiť súlad s uplatniteľnými reštriktívnymi opatreniami vrátane okamžitého pozastavenia zamietnutia alebo zaistenia a informovania príslušných

vnútroštátnych orgánov príslušných na vykonávanie reštriktívnych opatrení alebo príslušného orgánu dohľadu, ako sa vyžaduje v právnych predpisoch, v lehotách stanovených týmito orgánmi alebo v uplatniteľnom nariadení o reštriktívnych opatreniach,

- h. zdokumentovanú vnútornú organizáciu, ktorá jasne stanovuje úlohy a zodpovednosti v súvislosti s reštriktívnymi opatreniami vrátane outsourcingu,
- i. iné aspekty, ako sú uvedené v usmerneniach EBA/GL/2024/15 o vnútorných politikách, postupoch a kontrolách na zabezpečenie vykonávania reštriktívnych opatrení podľa nariadenia (EÚ) 2023/1113.

4.4 Odborná príprava

31.Finančné inštitúcie majú svojim zamestnancom pravidelne poskytovať odbornú prípravu s cieľom zabezpečiť, aby boli a zostali informovaní o:

- a. platných reštriktívnych opatreniach,
- b. výsledku posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam, a
- c. politikách, postupoch a kontrolách na dosiahnutie súladu s platnými reštriktívnymi opatreniami.

32.Odborná príprava má byť prispôsobená zamestnancom a ich konkrétnej úlohe. Má byť včasná a dostatočná, aby finančná inštitúcia mohla dodržiavať reštriktívne opatrenia. V rámci skupiny môže túto činnosť vykonávať – úplne alebo čiastočne – materský podnik.

33.Finančné inštitúcie majú zdokumentovať svoj plán odbornej prípravy a byť pripravené na požiadanie príslušného orgánu preukázať, že ich odborná príprava je primeraná a účinná.

EBA/GL/2024/15

14. november 2024

Usmernenia

o vnútorných politikách, postupoch
a kontrolách na zabezpečenie
vykonávania reštriktívnych opatrení Únie
a vnútroštátnych reštriktívnych opatrení
podľa nariadenia (EÚ) 2023/1113

1. Povinnosť dodržiavania usmernení a oznamovacia povinnosť

Štatút týchto usmernení

1. Tento dokument obsahuje usmernenia vydané podľa článku 16 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010⁷. V súlade s článkom 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 musia príslušné orgány, poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív vynaložiť všetko úsilie na dodržanie týchto usmernení.
2. Tieto usmernenia zahŕňajú názor Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA) na príslušné postupy dohľadu v rámci Európskeho systému finančného dohľadu alebo na spôsob uplatňovania právnych predpisov Únie v konkrétnej oblasti. Príslušné orgány vymedzené v článku 4 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia, ich majú dodržiavať tak, že ich vhodným spôsobom začlenia do svojich postupov (napr. zmenou svojho právneho rámca alebo postupov dohľadu), a to aj v prípade, keď sú usmernenia určené predovšetkým inštitúciám.

Požiadavky na oznamovanie

3. Podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 musia príslušné orgány oznámiť EBA, či tieto usmernenia dodržiavajú alebo majú v úmysle dodržať, alebo musia uviesť dôvody ich nedodržania do 11.04.2025. Ak do tohto dátumu nebude doručené oznámenie, EBA sa bude domnievať, že ich príslušné orgány nedodržiavajú. Oznámenia sa majú zaslať prostredníctvom formulára dostupného na webovom sídle EBA s označením „EBA/GL/2024/15“. Tieto oznámenia majú príslušnému orgánu predkladať osoby, ktoré sú oprávnené podávať správy o dodržaní v mene svojich príslušných orgánov. Akúkoľvek zmenu stavu dodržiavania usmernení je takisto potrebné oznámiť orgánu EBA.
4. Oznámenia budú uverejnené na webovom sídle orgánu EBA v súlade s článkom 16 ods. 3.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

5. V týchto usmerneniach sa uvádzajú vnútorné politiky, postupy a kontroly, ktoré poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zaviesť na zabezpečenie účinného vykonávania reštriktívnych opatrení Únie a vnútroštátnych reštriktívnych opatrení pri vykonávaní prevodov finančných prostriedkov a kryptoaktív, ako sú vymedzené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1113⁸.

Adresáti

6. Tieto usmernenia sú určené:
- a. príslušným orgánom zodpovedným za dohľad nad poskytovateľmi platobných služieb a poskytovateľmi služieb kryptoaktív pokiaľ ide o dodržiavanie ich povinností vyplývajúcich z nariadenia (EÚ) 2023/1113,
 - b. finančným inštitúciám vymedzeným v článku 4 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010, ktoré sú poskytovateľmi platobných služieb v zmysle vymedzenia v článku 3 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2023/1113, a poskytovateľmi služieb kryptoaktív v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 15 nariadenia (EÚ) 2023/1113.

Vymedzenie pojmov

7. Pojmy používané a vymedzené v nariadení (EÚ) 2023/1113 majú v týchto usmerneniach rovnaký význam. Na účely týchto usmernení sa okrem toho uplatňuje toto vymedzenie týchto pojmov:

Reštriktívne opatrenia

sú reštriktívne opatrenia Únie vymedzené v článku 2 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1226 a vnútroštátne reštriktívne opatrenia prijaté členskými štátmi v súlade s ich vnútroštátnym

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1113 z 31. mája 2023 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov a určitých kryptoaktív a o zmene smernice (EÚ) 2015/849 (Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023, s. 1).

	právnym poriadkom (v rozsahu, v akom sa vzťahujú na finančné inštitúcie).
Cielené finančné sankcie	znamenajú zmrazenie aktív a zákazy priameho alebo nepriameho sprístupnenia finančných prostriedkov alebo iných aktív v prospech označených osôb a subjektov podľa rozhodnutí Rady prijatých na základe článku 29 Zmluvy o EÚ a nariadení Rady prijatých na základe článku 215 ZFEÚ,
Sektorové reštriktívne opatrenia	znamenajú reštriktívne opatrenia, ako sú embargá na zbrane a súvisiace vybavenie alebo ekonomické a finančné opatrenia (napr. obmedzenia dovozu a vývozu a obmedzenia poskytovania určitých služieb, ako sú bankové služby).

3. Vykonávanie

Dátum začatia uplatňovania

8. Tieto usmernenia sa uplatňujú od 30. decembra 2025.

4. Usmernenia o vnútorných politikách, postupoch a kontrolách na zabezpečenie vykonávania reštriktívnych opatrení Únie a vnútroštátnych reštriktívnych opatrení podľa nariadenia (EÚ) 2023/1113

Všeobecné ustanovenia

1. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zaviesť politiky, postupy a kontroly, aby boli schopní dodržiavať reštriktívne opatrenia. Takéto politiky, postupy a kontroly sa majú riadiť usmerneniami EBA/GL/2024/14 o vnútorných politikách, postupoch a kontrolách na zabezpečenie vykonávania reštriktívnych opatrení Únie a vnútroštátnych reštriktívnych opatrení.
2. Tieto politiky, postupy a kontroly majú poskytovateľom platobných služieb a poskytovateľom služieb kryptoaktív umožniť identifikovať subjekty reštriktívnych opatrení. Takisto majú poskytovateľom platobných služieb a poskytovateľom služieb kryptoaktív umožniť, aby identifikovaným subjektom dokázali nesprístupniť žiadne finančné prostriedky ani kryptoaktíva, nevykonávali finančné transakcie ani služby zakázané reštriktívnymi opatreniami a riadili riziká obchádzania reštriktívnych opatrení.

4.1 Preverovanie reštriktívnych opatrení

3. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zaviesť účinný systém preverovania s cieľom spoľahlivo určiť ciele reštriktívnych opatrení, ako sa bližšie uvádza v časti 4.4.

4.1.1 Výber systému na preverovanie

4. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú použiť posúdenie miery vystavenia reštriktívnym opatreniam pri rozhodovaní, ktorý systém preverovania budú používať alebo aby overili používaný systém preverovania s cieľom dodržať platné reštriktívne opatrenia. Systém preverovania má byť prispôsobený veľkosti, povahe a zložitosti činnosti poskytovateľov platobných služieb a poskytovateľov služieb kryptoaktív a ich vystaveniu reštriktívnym opatreniam.
5. Pri rozhodovaní o tom, ktorý systém preverovania použijú, poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zvážiť, či majú prístup k zdrojom potrebným na účinné využívanie vybraného systému.
6. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú pravidelne kontrolovať výkonnosť systému preverovania s cieľom zabezpečiť, aby bol naďalej účinný a spoľahlivo určoval ciele reštriktívnych opatrení. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú skontrolovať používaný systém preverovania aspoň raz za rok a bezodkladne vtedy, ak majú dôvody na obavy, že systém nemusí byť vhodný na daný účel.
7. Podľa článku 8 nariadenia (EÚ) 2022/2554 poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú rozumieť schopnostiam a obmedzeniam systému preverovania a dokumentovať ich. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú byť schopní preukázať príslušnému orgánu, že ich systém preverovania je primeraný.

4.1.2 Riadenie zoznamu

8. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú vo svojich politikách a postupoch špecifikovať reštriktívne opatrenia, ktoré musia uplatňovať.
9. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú mať zavedené politiky a postupy na:
 - a. určenie, kedy prijať nový súbor reštriktívnych opatrení alebo aktualizovať či zrušiť existujúce reštriktívne opatrenie,
 - b. aktualizovať interný súbor údajov, ktoré sa majú preveriť, v súlade s časťou 4.1.3 ihneď po nadobudnutí účinnosti nového reštriktívneho opatrenia alebo po aktualizácii alebo zrušení existujúceho reštriktívneho opatrenia.

4.1.3 Vymedzenie súboru údajov, ktoré sa majú preveriť

10. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú vo svojich politikách a postupoch vymedziť typy údajov, ktoré budú preverovať pre každý druh reštriktívneho opatrenia, pričom zohľadnia výsledok posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam a reštriktívne opatrenia, ktoré musia uplatňovať.

11. Pri rozhodovaní o súbore údajov, ktoré sa majú preveriť podľa typu uplatniteľného reštriktívneho opatrenia, poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zvážiť všetky údaje, ktoré majú o svojich klientoch, vrátane získaných informácií:
- a. keď uplatňujú opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa práva Únie a vnútroštátneho práva, ktorým sa transponuje právo Únie, a
 - b. v súlade s nariadením (EÚ) 2023/1113.
12. V súlade s požiadavkami nariadenia (EÚ) 2023/1113 poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú posúdiť, či sú údaje, ktoré majú k dispozícii, dostatočne presné, aktuálne a podrobné, aby mohli určiť, či strana prevodu, jej konečný užívateľ výhod alebo akákoľvek osoba, ktorá tvrdí alebo je oprávnená konať v ich mene, podlieha reštriktívnym opatreniam.
13. S cieľom zabrániť opakovaným falošným upozorneniam týkajúcim sa fyzickej alebo právnickej osoby, subjektu alebo orgánu, na ktoré sa nevzťahujú reštriktívne opatrenia, ale ktoré boli ako také nesprávne identifikované existujúcim systémom preverenia, poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív môžu rozhodnúť o zaradení takýchto osôb do osobitného interného zoznamu (whitelisting). Dôvody takého rozhodnutia sa majú zdokumentovať. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú preskúmať taký zoznam ihneď po nadobudnutí účinnosti nového alebo zmeneného reštriktívneho opatrenia, alebo ak sa zmenili informácie o klientovi.

4.1.4 Preverovanie klientskej databázy

14. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú vo svojich politikách a postupoch stanoviť, ako budú preverovať svoju klientsku databázu.
15. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú pravidelne kontrolovať celú klientsku databázu a určiť frekvenciu preverovania klientov na základe posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam.
16. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú v internom rozhodnutí stanoviť spúšťače udalostí, za akých by sa malo vždy uskutočniť preverenie klientov, a tieto rozhodnutia aktualizovať. Spúšťačou udalosťou sa rozumie aspoň:
- a. zmena ktoréhokoľvek z existujúcich určení alebo reštriktívnych opatrení, nové určenie alebo nadobudnutie účinnosti nového reštriktívneho opatrenia,
 - b. uzatvorenie zmluvného vzťahu s novým klientom alebo čas pred nadviazaním obchodného vzťahu s novým klientom,
 - c. podstatná zmena v údajoch o povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, pokiaľ ide o existujúceho klienta, ako je zmena mena, sídla, štátnej príslušnosti alebo zmena obchodnej činnosti,
 - d. dôvodné podozrenie, že klient alebo osoba, ktorá sa vydáva za klienta alebo je oprávnená konať v jeho mene, sa pokúša obísť reštriktívne opatrenia.

17. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú v súlade s platnými reštriktívnymi opatreniami preskúmať aspoň tieto informácie o klientovi:
- a. v prípade fyzickej osoby:
 - a. meno a priezvisko v origináli a/alebo prepis týchto údajov,
 - b. dátum narodenia,
 - b. v prípade právnickej osoby: názov právnickej osoby v origináli a/alebo prepis týchto údajov,
 - c. v prípade fyzickej osoby, právnickej osoby, orgánu alebo subjektu: akékoľvek iné mená, prezývky, obchodné mená, adresy peňaženky, ak sú k dispozícii v zoznamoch súvisiacich s reštriktívnymi opatreniami. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú prostredníctvom posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam riadne odôvodniť výber nepreverovania takýchto informácií, ak sú k dispozícii.
18. Pri preverovaní klientov, ktorí sú právnickými osobami, fyzickými osobami, orgánmi alebo subjektmi, poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú v rozsahu, v akom sú tieto informácie k dispozícii, tiež preveriť:
- a. konečného užívateľa výhod prostredníctvom vlastníckeho podielu,
 - b. skutočné vlastníctvo prostredníctvom kontroly,
 - c. akúkoľvek osobu, ktorá sa vydáva za klienta alebo je oprávnená konať v jeho mene.

4.1.5 Preverovanie prevodov finančných prostriedkov a kryptoaktív

19. S výnimkou prípadov, na ktoré sa vzťahuje článok 5d nariadenia (EÚ) č. 260/2012, poskytovatelia platobných služieb majú pred sprístupnením finančných prostriedkov príjemcovi preveriť prevody finančných prostriedkov a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú pred sprístupnením kryptoaktív príjemcovi preveriť všetky prevody kryptoaktív bez ohľadu na to, či sa vykonávajú ako súčasť obchodného vzťahu alebo ako súčasť jednorazovej transakcie.
20. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú preveriť všetkých účastníkov prevodov finančných prostriedkov alebo kryptoaktív na základe platných reštriktívnych opatrení. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú vo svojich reštriktívnych opatreniach venovať osobitnú pozornosť posúdeniu miery vystavenia spoľahlivosti politík a postupov reštriktívnych opatrení, ktoré zaviedli poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív, s ktorými obchodujú, s cieľom zabezpečiť súlad s reštriktívnymi opatreniami.
21. Všetky údaje, ktoré môžu byť relevantné na posúdenie toho, či by transakcia mohla byť ovplyvnená uplatniteľnými reštriktívnymi opatreniami, sa majú preveriť s ohľadom na platné reštriktívne opatrenia. Preverované údaje majú zahŕňať aspoň:

- a. informácie o platiteľovi a príjemcovi podľa článku 4 nariadenia (EÚ) 2023/1113,
- b. informácie o pôvodcovi a prijímateľovi podľa článku 14 nariadenia (EÚ) 2023/1113,
- c. účel prevodu finančných prostriedkov alebo kryptoaktív, a ak sú informácie k dispozícii a podliehajú posúdeniu vystavenia reštriktívnym opatreniam, ďalšie voľnotextové polia, ktoré poskytujú ďalšie informácie o skutočnom odosielaťovi/prijímateľovi finančných prostriedkov alebo kryptoaktív,
- d. podrobné údaje o poskytovateľovi platobných služieb a poskytovateľovi služieb kryptoaktív zapojených do prevodu finančných prostriedkov alebo kryptoaktív vrátane sprostredkovateľských inštitúcií a korešpondentov s preverením identifikačných kódov, ako sú BIC, SWIFT a iné,
- e. ďalšie podrobnosti o prevode finančných prostriedkov alebo kryptoaktív v závislosti od povahy, druhu operácie, prijatých podporných dokladov, ak existujú informácie, na ktoré sa vzťahuje posúdenie miery vystavenia reštriktívnym opatreniam,
- f. adresy peňaženiek pôvodcu a prijímateľa prevodu kryptoaktív v rozsahu, v akom sú tieto informácie dostupné v oficiálnych zoznamoch adries peňaženiek spojených s reštriktívnymi opatreniami.

22.V súlade s ustanoveniami oddielu 4.6 usmernení EBA/GL/2024/11 o požiadavkách na informácie v súvislosti s prevodmi finančných prostriedkov a určitými prevodmi kryptoaktív podľa nariadenia (EÚ) č. 2023/1113 (ďalej len „usmernenia o travel rule“) sa majú preverovať aj všetky nové informácie získané dodatočne, pred alebo po vykonaní prevodu.

23.Ak je to vhodné na základe objemu a počtu prevodov kryptoaktív, poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zvážiť začlenenie analýzy blockchainu na účely monitorovania transakcií do existujúceho rámca.

4.1.6 Kalibrácia

24.Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú určiť, ako kalibrovať nastavenia automatizovaného systému preverovania, aby sa maximalizovala kvalita upozornení a dosiahla sa jednoznačná identifikácia pri súčasnom zabezpečení súladu s reštriktívnymi opatreniami. Na základe posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam a pravidelného testovania reštriktívnych opatrení poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú aspoň:

- a. pre každé uplatniteľné reštriktívne opatrenie vymedziť vhodné parametre zhody, ktoré pravdepodobne vygenerujú primerané upozornenie umožňujúce poskytovateľom platobných služieb a poskytovateľom služieb kryptoaktív splniť ich povinnosti týkajúce sa reštriktívnych opatrení, a to overením prahových hodnôt skutočných pozitívnych výsledkov spojených s rôznymi percentuálnymi podielmi zhody. Kalibrácia nemá byť ani príliš citlivá, pretože by to viedlo k vysokému počtu falošne pozitívnych výsledkov, ani nedostatočne citlivá, čo by viedlo k tomu, že by označené osoby, subjekty a orgány

neboli odhalené alebo by sa informácie vo voľnom formáte nepoužívali na iné reštriktívne opatrenia,

- b. používať systém preverenia s technikou založenou na algoritmoch, ktorá dokáže porovnať jedno meno alebo reťazec slov, pričom obsah informácií, ktoré sú predmetom preverenia, nie je rovnaký, ale jeho pravopis, vzorec alebo znenie je blízke obsahu v súbore údajov použitom na preverovanie (tzv. technika približnej zhody) a kalibrovať stupeň približnej zhody vo svojom systéme preverenia.

25. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú rozhodnúť o kalibrácii pred vytvorením nového systému preverovania a pravidelne v súlade s posudzovaním miery vystavenia reštriktívnym opatreniam. Svoje odôvodnenie majú zdokumentovať a na požiadanie sprístupniť príslušným orgánom.

4.1.7 Spoliehanie sa na tretie strany a externé zabezpečovanie činností

26. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú vo svojich politikách a postupoch stanoviť, aké opatrenia prijímajú poskytovatelia platobných služieb, poskytovatelia služieb kryptoaktív alebo externí poskytovatelia služieb, aby zabezpečili súlad s platnými reštriktívnymi opatreniami. V prípade outsourcingu služieb poskytovateľa platobných služieb a poskytovateľa služieb kryptoaktív majú so zreteľom na usmernenia EBA/GL/2019/02, ak sa uplatňujú⁹, rešpektovať tieto kľúčové zásady:

- a. konečnú zodpovednosť za dodržiavanie reštriktívnych opatrení bez ohľadu na to, či sú konkrétne funkcie zabezpečované externe, majú poskytovatelia platobných služieb alebo poskytovatelia služieb kryptoaktív,
- b. práva a povinnosti poskytovateľov platobných služieb alebo poskytovateľov služieb kryptoaktív majú byť jasne pridelené a stanovené písomnou dohodou,
- c. poskytovatelia platobných služieb alebo poskytovatelia služieb kryptoaktív spoliehajúci sa na dohodu o outsourcingu majú naďalej zodpovedať za monitorovanie kvality služby poskytovanej poskytovateľom služieb a za dohľad nad ňou,
- d. vnútroskupinový outsourcing má podliehať rovnakému regulačnému rámcu ako outsourcing poskytovateľov služieb mimo skupiny.

27. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zaviesť a uplatňovať kontroly potrebné na to, aby využívanie externých poskytovateľov služieb ich nevystavovalo riziku porušenia reštriktívnych opatrení, a tieto kontroly zdokumentovať v dohode o outsourcingu.

28. Ak by poskytovatelia služieb mali aktualizovať údaje, ktoré majú používať poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív, týkajúce sa fyzických osôb, právnických osôb, subjektov a orgánov, na ktoré sa vzťahujú platné reštriktívne opatrenia, poskytovatelia

⁹ Usmernenia EBA/GL/2019/02 k outsourcingu.

platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zabezpečiť, že dohoda o službách minimalizuje riziko porušenia reštriktívnych opatrení poskytovateľmi platobných služieb alebo poskytovateľmi služieb kryptoaktív.

29. Ak sú uzavreté dohody o outsourcingu, poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú vykonávať pravidelnú kontrolu dodržiavania povinností vyplývajúcich z dohody poskytovateľom služieb, posudzovať efektívnosť služieb, na ktoré sa vzťahuje dohoda, a prijať všetky potrebné zmierňujúce opatrenia vrátane opätovného prerokovania dohody.

30. Ustanovenia tejto časti nemajú vplyv na povinnosti a úlohy poskytovateľov platobných služieb a poskytovateľov služieb kryptoaktív v oblasti digitálnej prevádzkovej odolnosti, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2022/2554¹⁰.

4.2 Opatrenia náležitej starostlivosti a overovania na účely analýzy upozornení

4.2.1 Politiky a postupy na riadenie a analýzu upozornení

31. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú mať zavedené politiky a postupy na vyšetrovanie upozornení v súvislosti s reštriktívnymi opatreniami. Tieto politiky a postupy majú umožniť poskytovateľom platobných služieb a poskytovateľom služieb kryptoaktív potvrdiť, či upozornenie predstavuje skutočnú pozitívnu zhodu, a ak áno, určiť opatrenie potrebné na dosiahnutie súladu s uplatniteľným reštriktívnym opatrením.

32. Tieto politiky a postupy obsahujú:

- a. kroky na začatie bezodkladného vyšetrovania všetkých možných pozitívnych zhôd pri každom prevode finančných prostriedkov alebo prevode kryptoaktív,
- b. pravidlá, ktoré sa riadia všeobecnou politikou uchovávanía záznamov poskytovateľov platobných služieb a poskytovateľov služieb kryptoaktív, pokiaľ ide o dokumentáciu všetkých rozhodnutí prijatých v súvislosti s upozorneniami,
- c. opatrenia na dosiahnutie súladu s oddielom 4.2.2 týchto usmernení,
- d. rôzne úrovne preskúmania, ktoré sa má vykonať v súlade s posúdením miery vystavenia reštriktívnym opatreniam, a to vykonaním preskúmania aspoň dvoma osobami v súvislosti so situáciami s vyššou mierou vystavenia.

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2554 zo 14. decembra 2022 o digitálnej prevádzkovej odolnosti finančného sektora a o zmene nariadení (ES) č. 1060/2009, (EÚ) č. 648/2012, (EÚ) č. 600/2014, (EÚ) č. 909/2014 a (EÚ) 2016/1011 (Text s významom pre EHP), Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 1.

4.2.2 Opatrenia náležitej starostlivosti pre analýzu upozornení

33. Upozornenie vygenerované systémom preverovania má obsahovať prvok príslušného reštriktívneho opatrenia. Upozornenia majú analyzovať zamestnanci s nevyhnutnou odbornosťou, ktorí sú dostatočne vyškolení¹¹.

34. V prípade pochybností o pravdivosti zhody poskytovateľa platobných služieb a poskytovateľa služieb kryptoaktív majú použiť dodatočné informácie, ktoré môžu uchovávať a/alebo získať na podporu analýzy upozornení v rozsahu, v akom sú tieto informácie k dispozícii, napríklad:

- a. identifikačné údaje fyzickej osoby, právnickej osoby, subjektu alebo orgánu, ktoré neboli použité vo fáze preverovania,
- b. informácie o mieste pobytu fyzickej osoby a informácie o mieste sídla alebo registrovanej adrese právnickej osoby, subjektu alebo orgánu, ktoré neboli použité vo fáze preverovania,
- c. informácie o štátnej príslušnosti, občianstve fyzických osôb, ktoré neboli použité vo fáze preverovania,
- d. informácie o zastupovaní, riadení a organizačnej štruktúre právnických osôb, ktoré neboli použité vo fáze preverovania,
- e. kontaktné údaje, ktoré neboli použité vo fáze preverovania.

35. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú vo svojich politikách a postupoch stanoviť, ako postupovať v prípadoch, keď po dodatočnej náležitej starostlivosti nie je možné dospieť k jednoznačnému záveru, že ide o skutočnú pozitívnu zhodu alebo falošnú pozitívnu zhodu. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív sa majú zdržať poskytovania finančných služieb účastníkovi prevodu, až kým nedospejú k informovanému rozhodnutiu.

4.2.3 Posúdenie, či subjekt vlastní alebo kontroluje identifikovaná osoba

36. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú vo svojich politikách a postupoch stanoviť, ako budú posudzovať, či právnickú osobu alebo subjekt vlastní alebo kontroluje identifikovaná osoba alebo subjekt.

37. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú:

- a. uplatňovať kritériá stanovené v usmerneniach Rady EÚ pre sankcie¹² a v časti VIII najlepších postupov Rady EÚ¹³ na posúdenie toho, či je právnická osoba vlastnená alebo kontrolovaná inou osobou alebo subjektom,

¹¹ Pozri oddiel 4.4 Usmernení o vnútorných politikách, postupoch a kontrolách na zabezpečenie vykonávania reštriktívnych opatrení Únie a vnútroštátnych reštriktívnych opatrení.

¹², Brusel, 2. júla 2024, 11618/24 (aktualizácia).

¹³ [Aktualizácia najlepších postupov EÚ na účinné vykonávanie reštriktívnych opatrení](#) (dok. 11623/24).

- b. uplatňovať kritériá používané na identifikáciu konečného užívateľa výhod podľa uplatniteľných právnych predpisov¹⁴,
- c. využívať dostupné verejné zdroje informácií, ako sú registre vlastnených a kontrolovaných subjektov a registre konečných užívateľov výhod.

38. Ak posúdenie nie je jednoznačné, poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zvážiť spoluprácu s vnútroštátnym orgánom príslušným na vykonávanie reštriktívnych opatrení. Zodpovednosť za dodržiavanie reštriktívnych opatrení majú poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív.

4.2.4 Kontroly a opatrenia náležitej starostlivosti na dosiahnutie súladu so sektorovými reštriktívnymi opatreniami

39. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú pri vymedzení typov kontrol, ktoré budú uplatňovať na dodržiavanie reštriktívnych opatrení, zohľadniť posúdenie miery vystavenia reštriktívnym opatreniam. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú na tento účel určiť, ktoré dostupné informácie súvisiace s transakciou sa budú preverovať.

40. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú venovať osobitnú pozornosť sektorovým reštriktívnym opatreniam, ktoré sa týkajú konkrétnej jurisdikcie alebo územia. V rámci takýchto reštriktívnych opatrení poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú preverovať všetky podkladové informácie týkajúce sa prevodov finančných prostriedkov alebo kryptoaktív do alebo z danej jurisdikcie alebo územia alebo prevodov finančných prostriedkov alebo kryptoaktív iniciovaných zákazníkmi, o ktorých je známe, že podnikajú v danej jurisdikcii alebo na danom území. V rozsahu, v akom je to k dispozícii, poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú preverovať:

- a. informácie o krajine(-ách) štátnej príslušnosti, mieste narodenia,
- b. informácie o obvyklom bydlisku alebo hlavnom mieste podnikania prostredníctvom iných adries v súlade s posúdením miery vystavenia reštriktívnym opatreniam,
- c. informácie o krajine, do ktorej alebo z ktorej sa prevod finančných prostriedkov uskutočňuje, kde sa prevod finančných prostriedkov vykonáva,
- d. účel prevodu finančných prostriedkov alebo kryptoaktív a ďalšie polia s voľným textom, ktoré poskytujú ďalšie informácie o tovare, plavidlách, krajine určenia alebo krajine pôvodu tovaru, za ktorý sa platba uskutočňuje, v súlade s posúdením miery vystavenia reštriktívnym opatreniam.

41. Ak je to na základe posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam opodstatnené, poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zvážiť, či do svojho systému preverovania nezahrnú geolokalizačné nástroje a nástroje na zisťovanie používania proxy služieb na identifikáciu a na zabránenie prístupu z IP adries pochádzajúcich z krajiny, pre

¹⁴ Článok 3 ods. 17 smernice (EÚ) 2015/849.

ktorú boli prijaté reštriktívne opatrenia z dôvodu situácie ovplyvňujúcej túto krajinu, na webové stránky a služby poskytovateľa platobných služieb a poskytovateľa služieb kryptoaktív.

42. Na základe posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam môžu poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív zvážiť uplatnenie osobitných kontrol, napríklad:

- a. po nadviazaní obchodných vzťahov získanie príslušných informácií o druhu podnikania klienta a o krajinách, v ktorých klient vykonáva podnikateľskú činnosť,
- b. vyžiadanie dodatočných informácií od klienta, ako je opis tovaru s dvojakým použitím alebo akéhokoľvek tovaru, na ktorý sa vzťahujú sektorové reštriktívne opatrenia, informácie o príslušnej licencií na zaobchádzanie s tovarom s dvojakým použitím, krajina pôvodu tovaru, informácie o konečnom užívateľovi tovaru,
- c. požadovanie podrobnejších informácií od klienta o účele prevodu finančných prostriedkov alebo kryptoaktív,
- d. použitie týchto údajov: námorné registre, záznamy o nehnuteľnostiach a iné verejne dostupné súbory údajov (ak sú k dispozícii).

43. Ak poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív používajú funkcie na automatické čítanie informácií z dokumentov súvisiacich s prevodom finančných prostriedkov alebo kryptoaktív, ako sú algoritmy optického rozpoznávania znakov alebo strojovo čitateľné overenia zón, majú prijať kroky potrebné na to, aby tieto nástroje zachytávali informácie presným a konzistentným spôsobom.

4.2.5 Opatrenia náležitej starostlivosti na odhalenie pokusov o obchádzanie reštriktívnych opatrení

44. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú byť priebežne informovaní o typológiách a trendoch obchádzania reštriktívnych opatrení. Relevantné zdroje informácií, na ktoré by sa poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív mali vždy odvolávať, zahŕňajú prinajmenšom správy, ktoré spoločne využívajú:

- a. relevantné vnútroštátne orgány zodpovedné za vykonávanie reštriktívnych opatrení¹⁵ a/alebo vnútroštátne orgány dohľadu,
- b. finančné spravodajské jednotky a orgány presadzovania práva,
- c. príslušné verejno-súkromné partnerstvá na vnútroštátnej úrovni alebo na úrovni EÚ,
- d. orgány EÚ¹⁶.

¹⁵ https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en#contact.

¹⁶ Pozri napríklad .

45. Politiky a postupy náležitej starostlivosti majú poskytovateľom platobných služieb a poskytovateľom služieb kryptoaktív umožniť odhaliť prípadné pokusy o obchádzanie reštriktívnych opatrení, ako sú napríklad pokusy o:

- a. vynechanie, vymazanie alebo zmenenie informácií v platobných správach,
- b. uskutočnenie prevodov cez osoby spojené s klientom, na ktorého sa vzťahujú reštriktívne opatrenia,
- c. štruktúrovanie prevodov finančných prostriedkov alebo kryptoaktív s cieľom zatajiť označeného účastníka,
- d. zatajenie konečného užívateľa výhody alebo kontroly aktív,
- e. používanie falošnej alebo podvodnej sprievodnej dokumentácie na prevod finančných prostriedkov alebo kryptoaktív.

46. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív, ktorí sú obzvlášť vystavení riziku obchádzania reštriktívnych opatrení, majú zvážiť aj vykonanie súhrnnej analýzy platobných tokov do krajín alebo z krajín, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, a krajín, o ktorých je známe, že sa používajú na obchádzanie reštriktívnych opatrení.

4.3 Opatrenia na zmrazenie a oznamovanie

4.3.1 Pozastavenie vykonávania prevodov finančných prostriedkov a zmrazenie finančných prostriedkov

47. Poskytovatelia platobných služieb majú mať zavedené politiky a postupy na bezodkladné pozastavenie operácie vedúcej k aktivovaniu upozornenia na možnú zhodu s označenou osobou alebo subjektom, alebo s osobou alebo subjektom vlastnenými, v držbe alebo kontrolovanými označenou osobou alebo subjektom, alebo ak je konečným užívateľom výhod označená osoba.

48. Ak interná analýza takéhoto upozornenia poskytovateľom platobných služieb potvrdí, že možná zhoda je označená osoba alebo subjekt, alebo osoba alebo subjekt vlastnené, v držbe alebo kontrolované označenou osobou alebo subjektom, alebo ak konečným užívateľom výhod je označená osoba, poskytovatelia platobných služieb majú bezodkladne:

- a. zmraziť zodpovedajúce finančné prostriedky,
- b. zastaviť vykonávanie prevodu finančných prostriedkov, ktorý by bol v rozpore s reštriktívnymi opatreniami.

4.3.2 Zmrazenie prevodov kryptoaktív

49. Poskytovatelia služieb kryptoaktív majú mať zavedené politiky a postupy na to, ak sa na základe internej analýzy upozornenia potvrdí, že možná zhoda je označená osoba alebo subjekt, alebo

osoba alebo subjekt vlastnené, v držbe alebo kontrolované označenou osobou alebo subjektom, alebo ak konečným užívateľom výhod je označená osoba, aby okamžite zmrazili a zablokovali finančné prostriedky na prechodnom účte, kým príslušný vnútroštátny orgán zodpovedný za vykonávanie reštriktívnych opatrení nevydá poskytovateľovi služieb kryptoaktív pokyn, aké kroky má v súvislosti s týmito finančnými prostriedkami prijať. Zodpovednosť za dodržiavanie reštriktívnych opatrení má poskytovateľ služieb kryptoaktív.

4.3.3 Opatrenia na oznamovanie

50. Podľa uplatniteľných požiadaviek Únie a vnútroštátnych požiadaviek poskytovateľa platobných služieb a poskytovateľa služieb kryptoaktív majú mať jasné postupy bezodkladného alebo včasného oznamovania príslušnému vnútroštátnemu orgánu zodpovednému za vykonávanie reštriktívnych opatrení a/alebo príslušnému orgánu dohľadu:

- a. všetkých opatrení prijatých v súvislosti s konkrétnym prevodom týkajúcich sa reštriktívneho opatrenia,
- b. zistenia porušenia reštriktívnych opatrení a
- c. vykonania prevodu finančných prostriedkov alebo kryptoaktív, ktorý porušuje platné reštriktívne opatrenie, poskytnutím informácií o okolnostiach, ako je napríklad incident vo fungovaní systému preverenia v súvislosti s takýmto prevodom.

51. Pri podozrení z možného obchádzania reštriktívnych opatrení alebo pri odhalení pokusu o prevod finančných prostriedkov alebo kryptoaktív fyzickou osobou, právnickou osobou, subjektom alebo orgánom, poskytovateľa platobných služieb a poskytovateľa služieb kryptoaktív majú:

- a. oznámiť túto vec príslušnému vnútroštátnemu orgánu zodpovednému za vykonávanie reštriktívnych opatrení, ak sa to výslovne vyžaduje v nariadení EÚ o reštriktívnych opatreniach,
- b. oznámiť podozrivú transakciu, ak sa to vyžaduje podľa platných právnych predpisov.

4.3.4 Postupy pri výnimkách alebo pri zrušení reštriktívnych opatrení

52. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú mať politiky a postupy na určenie, či sa uplatňujú výnimky, licenčné režimy alebo odchýlky, a ak sa uplatňujú, ako postupovať, aby sa dosiahol súlad s platným právom Únie alebo vnútroštátnym právom. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú vo svojich politikách a postupoch stanoviť, aké informácie poskytnú klientom, ktorí by chceli požiadať o výnimku na použitie svojich zmrazených finančných prostriedkov, ak takú výnimku umožňuje platný právny rámec. Tieto informácie majú zahŕňať informácie o právach klienta v takej situácii.

53. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú mať zavedené politiky a postupy stanovujúce kroky, ako zaobchádzať s finančnými prostriedkami a kryptoaktívami, na ktoré sa vzťahujú osobitné reštriktívne opatrenia, po zrušení takých opatrení.

4.4 e Priebežné zabezpečenie účinnosti politík, postupov a systémov preverovania reštriktívnych opatrení

54. Aby boli politiky, postupy a systémy preverovania reštriktívnych opatrení poskytovateľov platobných služieb a poskytovateľov služieb kryptoaktív účinné, majú:

- a. spoľahlivo odhaľovať pozitívne zhody,
- b. po potvrdení pozitívnej zhody okamžite pozastaviť vykonávanie prevodov finančných prostriedkov, zablokovať všetky prichádzajúce prevody a uložiť ich na prechodný účet, bezodkladne zmraziť finančné prostriedky alebo kryptoaktíva a oznámiť takéto kroky príslušnému vnútroštátnemu orgánu, ktorý je príslušný na vykonávanie reštriktívnych opatrení, aby vydal ďalšie pokyny,
- c. oznámiť zmrazené aktíva príslušným vnútroštátnym orgánom zodpovedným za vykonávanie reštriktívnych opatrení a/alebo príslušnému dozornému orgánu, ako sa vyžaduje v platných právnych predpisoch, bezodkladne alebo v lehote stanovenej v platných právnych predpisoch Únie alebo vo vnútroštátnych právnych predpisoch,
- d. oznámiť podozrenie na obchádzanie alebo pokus o obchádzanie reštriktívnych opatrení príslušnému vnútroštátnemu orgánu zodpovednému za vykonávanie reštriktívnych opatrení alebo vnútroštátnej finančnej spravodajskej jednotke, ak sa to vyžaduje potrebné podľa platných právnych predpisov.

55. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú pravidelne testovať nastavenia svojho systému preverovania s cieľom určiť, či je systém preverovania naďalej vhodný, pokiaľ ide o posúdenie miery vystavenia reštriktívnym opatreniam poskytovateľmi platobných služieb a poskytovateľmi služieb kryptoaktív, a či je naďalej účinný. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú určiť frekvenciu kontrol na základe posúdenia miery vystavenia reštriktívnym opatreniam a zaznamenať ich vo svojich politikách a postupoch.

56. Pri testovaní svojho systému preverovania poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú:

- a. otestovať kalibráciu systému preverovania, ako sa uvádza v časti 4.1.6,
- b. posúdiť presnosť riadenia zoznamu s použitím platných a aktuálnych reštriktívnych opatrení,
- c. posúdiť, či sa v prípade potreby preverujú všetci klienti a prevody finančných prostriedkov a kryptoaktív,
- d. posúdiť primeranosť a relevantnosť informačných polí používaných v systéme preverovania, ako je predmet prevodov finančných prostriedkov alebo kryptoaktív, ktoré vstupujú do systému preverovania,
- e. posúdiť včasnosť automatického pozastavenia operácií,

- f. posúdiť, či procesy a zdroje, ktoré sú k dispozícii na analýzu upozornení, umožňujú rýchle oznamovanie skutočných pozitívnych zhôd.

57. Poskytovatelia platobných služieb a poskytovatelia služieb kryptoaktív majú riadiacemu orgánu oznamovať podstatné nedostatky alebo nedostatky systému preverovania a bezodkladne prijať nápravné opatrenia.